

INFORMATOR
o egzaminie
eksternistycznym
z historii
z zakresu branżowej szkoły
I stopnia

od sesji jesiennej 2024 r.

Centralna Komisja Egzaminacyjna
Warszawa 2024

Informator został opracowany przez Centralną Komisję Egzaminacyjną we współpracy z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi.

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 22 536 65 00
sekretariat@cke.edu.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku

ul. Na Stoku 49, 80-874 Gdańsk
tel. 58 320 55 90
komisja@oke.gda.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie

ul. Adama Mickiewicza 4, 43-600 Jaworzno
tel. 32 784 16 00
oke@oke.jaworzno.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie

os. Szkolne 37, 31-978 Kraków
tel. 12 683 21 01
oke@oke.krakow.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży

al. Legionów 9, 18-400 Łomża
tel. 86 573 71 20
sekretariat@oke.lomza.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi

ul. Ksawerego Praussa 4, 94-203 Łódź
tel. 42 664 80 60
sekretariat@lodz.oke.gov.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu

ul. Gronowa 22, 61-655 Poznań
tel. 61 854 01 60
sekretariat@oke.poznan.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

ul. Józefa Bema, 01-233 Warszawa
tel. 22 457 03 35
info@oke.waw.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu

ul. Tadeusza Zielińskiego 57, 53-533 Wrocław
tel. 71 785 18 94
sekretariat@oke.wroc.pl

Spis treści

1.	Opis egzaminu eksternistycznego z historii	5
	Wstęp	5
	Zadania na egzaminie	5
	Opis arkusza egzaminacyjnego	6
	Zasady oceniania	7
	Materiały i przybory pomocnicze	7
2.	Przykładowy arkusz egzaminacyjny z zasadami oceniania rozwiązań zadań	9

- 4 *Informator o egzaminie eksternistycznym z historii z zakresu branżowej szkoły I stopnia od sesji jesiennej w 2024 r.*

1.

Opis egzaminu eksternistycznego z historii z zakresu branżowej szkoły I stopnia

WSTĘP

Historia to jeden z przedmiotów obowiązkowych na egzaminie eksternistycznym z zakresu branżowej szkoły I stopnia.

Sprawdza on, w jakim stopniu zdający spełnia wymagania określone w [podstawie programowej kształcenia ogólnego z zakresu branżowej szkoły I stopnia](#).¹

Informator prezentuje przykładowy arkusz egzaminacyjny wraz z zasadami oceniania rozwiązań zadań. Stanowi przy tym jedynie ogólną, kierunkową pomoc w planowaniu procesu samokształcenia. Zadania w *Informatorze* nie ilustrują bowiem wszystkich wymagań z zakresu historii określonych w podstawie programowej, nie wyczerpują również wszystkich typów zadań, które mogą pojawić się w arkuszu egzaminacyjnym. Tylko realizacja wszystkich wymagań z podstawy programowej, zarówno ogólnych, jak i szczegółowych, może zapewnić właściwe przygotowanie zdającego do egzaminu eksternistycznego.

ZADANIA NA EGZAMINIE

W arkuszu egzaminacyjnym znajdują się zarówno zadania zamknięte, jak i otwarte.

Zadania zamknięte to takie, w których zdający wybiera odpowiedź spośród podanych. Mogą to być:

- zadania wyboru wielokrotnego
- zadania typu prawda – fałsz
- zadania na dobieranie.

Zadania otwarte to takie, w których zdający samodzielnie formułuje krótką lub dłuższą odpowiedź. Wśród zadań otwartych w arkuszu znajdują się:

- zadania z luką, wymagające uzupełnienia zdania bądź krótkiego tekstu jednym lub kilkoma wyrazami
- zadania krótkiej odpowiedzi, wymagające stworzenia krótkiego tekstu (od jednego do kilku zdań).

W zadaniach egzaminacyjnych szczególny nacisk zostanie położony na sprawdzenie umiejętności krytycznej analizy informacji uzyskanych z różnych źródeł i próby wyciągania wniosków oraz przedstawiania argumentów uzasadniających własne stanowisko w odniesieniu do procesów i postaci historycznych, a także – na umiejętność umieszczania procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie (tj. kojarzenia ich z właściwymi okresami, porządkowania w kolejności chronologicznej, natomiast w mniejszym stopniu – na umiejętność przypisywania im konkretnych dat rocznych lub dziennych).

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 czerwca 2024 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 996).

Wszystkie zadania egzaminacyjne będą sprawdzały poziom opanowania umiejętności opisanych w następujących wymaganiach ogólnych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia:

- I. Chronologia historyczna.
- II. Analiza i interpretacja historyczna.
- III. Narracja historyczna.

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin eksternistyczny z historii z zakresu branżowej szkoły I stopnia trwa **120 minut**².

Zadania zawarte w arkuszu egzaminacyjnym będą odwoływać się do różnych treści, zostaną zróżnicowane pod względem sprawdzanych umiejętności, a także poziomu trudności i sposobu udzielania odpowiedzi. Mogą występować pojedynczo lub w wiązkach tematycznych. Będą odwoływać się do różnych epok i różnorodnej tematyki, a także do zróżnicowanych materiałów źródłowych, np. tekstów pisanych z różnych epok, tekstów narracyjnych (np. opracowań popularnonaukowych, tekstów publicystycznych), źródeł encyklopedycznych (np. encyklopedii, almanachów), źródeł leksykograficznych (np. słowników, leksykonów), źródeł ikonicznych (np. schematów, w tym genealogicznych, fotografii, plakatów, rysunków), źródeł kartograficznych (np. map, szkiców sytuacyjnych), źródeł statystycznych (np. tabel, wykresów, diagramów), stron internetowych (np. zrzutów ekranu).

Liczbę zadań oraz liczbę punktów możliwych do uzyskania za poszczególne rodzaje zadań przedstawiono w poniższej tabeli.

Rodzaj zadań	Liczba zadań	Łączna liczba punktów	Udział w wyniku sumarycznym
zamknięte	12–16	ok. 18	ok. 45%
otwarte	12–14	ok. 22	ok. 55%
RAZEM	24–30	40	100%

² Czas trwania egzaminu może zostać wydłużony w przypadku zdających ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnymi. Szczegóły są określane w *Komunikacie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu eksternistycznego dla danej sesji egzaminacyjnej.*

ZASADY OCENIANIA

Zadania zamknięte i zadania otwarte z luką

Zadania zamknięte i zadania otwarte z luką są oceniane – w zależności od maksymalnej liczby punktów, jaką można uzyskać za rozwiązanie danego zadania – zgodnie z poniższymi zasadami:

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

ALBO

2 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna.

1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna lub odpowiedź niepełna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Zadania otwarte krótkiej odpowiedzi

Za poprawne rozwiązanie zadania otwartego będzie można otrzymać maksymalnie 1, 2, 3 lub 4 punkty. Za każde poprawne rozwiązanie, inne niż opisane w zasadach oceniania, można przyznać maksymalną liczbę punktów, o ile rozwiązanie jest merytorycznie poprawne, zgodne z poleceniem i warunkami zadania.

MATERIAŁY I PRZYBORY POMOCNICZE NA EGZAMINIE Z HISTORII

Na egzaminie eksternistycznym z historii z zakresu branżowej szkoły I stopnia zdający może posługiwać się lupą.

Szczegółowe informacje dotyczące materiałów i przyborów pomocniczych, z których mogą korzystać zdający na egzaminie eksternistycznym z historii (w tym osoby, którym dostosowano warunki przeprowadzenia egzaminu), będą ogłaszane w komunikacie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

- 8** *Informator o egzaminie eksternistycznym z historii z zakresu branżowej szkoły I stopnia od sesji jesiennej w 2024 r.*

2.

Przykładowy arkusz egzaminacyjny z zasadami oceniania rozwiązań zadań

W Informatorze zamieszczono *Przykładowy arkusz egzaminacyjny* oraz *Zasady oceniania rozwiązań zadań*. Przy każdym zadaniu w arkuszu podano liczbę punktów możliwych do uzyskania za jego rozwiązanie (po numerze zadania). W *Zasadach oceniania rozwiązań zadań* dla każdego zadania podano:

- najważniejsze wymagania ogólne i szczegółowe, które są sprawdzane w danym zadaniu
- zasady oceniania
- poprawne rozwiązanie każdego zadania zamkniętego oraz przykładowe rozwiązanie każdego zadania otwartego.

10 *Informator o egzaminie eksternistycznym z historii z zakresu branżowej szkoły I stopnia od sesji jesiennej w 2024 r.*

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

<p>PESEL (wypełnia zdający)</p> <table border="1" style="margin: auto;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table>																					<p>BHIP-100-24XX</p>

EGZAMIN EKSTERNISTYCZNY Z HISTORII

BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA

DATA: [dzień miesiąc rok]

CZAS PRACY: **120 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **40**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 21 strony (zadania 1–24). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Zapoznaj się uważnie ze źródłami, a następnie wykonaj zadania umieszczone pod nimi. Odpowiadaj tylko na podstawie źródeł i tylko własnymi słowami – chyba że w zadaniu polecono inaczej. Udzielaj tyłu odpowiedzi, o ile Cię poproszono.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu albo pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Podczas rozwiązywania zadań możesz korzystać z lupy.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
8. Na karcie punktowania wpisz swój PESEL. Zamaluj pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz właściwe. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
9. Pamiętaj, że w razie stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych lub zakłócania prawidłowego przebiegu egzaminu w sposób, który utrudnia pracę pozostałym osobom zdającym, przewodniczący zespołu nadzorującego przerywa i unieważnia egzamin eksternistyczny.

Życzymy powodzenia!

Zadanie 1. (0–3)

Źródło 1. Ilustracje

A.

B.

C.

<https://alchetron.com>; <https://upload.wikimedia.org>

Źródło 2. Fragment mapy

Na podstawie: <https://mapyonline.gwo.pl>

Uzupełnij tabelę. Wpisz w odpowiednich kolumnach nazwy cywilizacji, których osiągnięcia przedstawiono na ilustracjach A–C, oraz numery, którymi zaznaczono te cywilizacje na mapie.

Ilustracja	Nazwa cywilizacji	Numer na mapie
A.		
B.		
C.		

Zadanie 2. (0–3)

Fragment opracowania historycznego

Narodziny tej religii są nierozdzielnie związane z powstaniem Koranu. Zgodnie z jego zasadami wyznawców obowiązują: wyznanie wiary, modlitwa, jałmużna, post nakazany w miesiącu ramadan, pielgrzymka do Mekki.

Na podstawie: *Zarys dziejów religii*, pod red. J. Kellera, Warszawa 1988, s. 762.

Uzupełnij poniższy tekst. Przyporządkuj do każdego zdania właściwe dokończenie A–C.

W opracowaniu wymieniono podstawowe zasady 1. _____. *Koran*, o którym mowa w tekście, to 2. _____. Przedstawiona religia powstała w 3. _____.

- A. judaizmu
B. chrześcijaństwa
C. islamu
- A. święta księga
B. spis wyznawców
C. zbiór pieśni
- A. II połowie VI w.
B. I połowie VII w.
C. II połowie VII w.

Zadanie 3. (0–1)

Fragment opracowania historycznego

Chrześcijański książę, król czy cesarz – to pomazaniec Boży, a posłuszeństwo względem niego jest dla poddanych obowiązkiem, potwierdzonym powagą religii, obwarowanym zapowiedzią wiekuiestej nagrody lub kary. [...] Pamiętająca pradawne czasy wiara pogańska ani nawet słyszała o tym wszystkim. Istniała przecież już wtedy, kiedy plemię tylko na czas wojny obierało sobie naczelnika. Utwierdzała stary obyczaj i stawiała księcia poniekąd na równi z jego własnymi poddanymi. Taki stan rzeczy nie mógł odpowiadać nowym stosunkom w księstwie. [...] Książę Mieszko I zdecydowanie stanął ponad społeczeństwem jako panujący.

P. Jasienica, *Polska Piastów*, Warszawa 1997, s. 48–49.

Wyjaśnij, dlaczego zastąpienie wierzeń pogańskich religią chrześcijańską sprzyjało umocnieniu władzy księcia Mieszka I.

.....

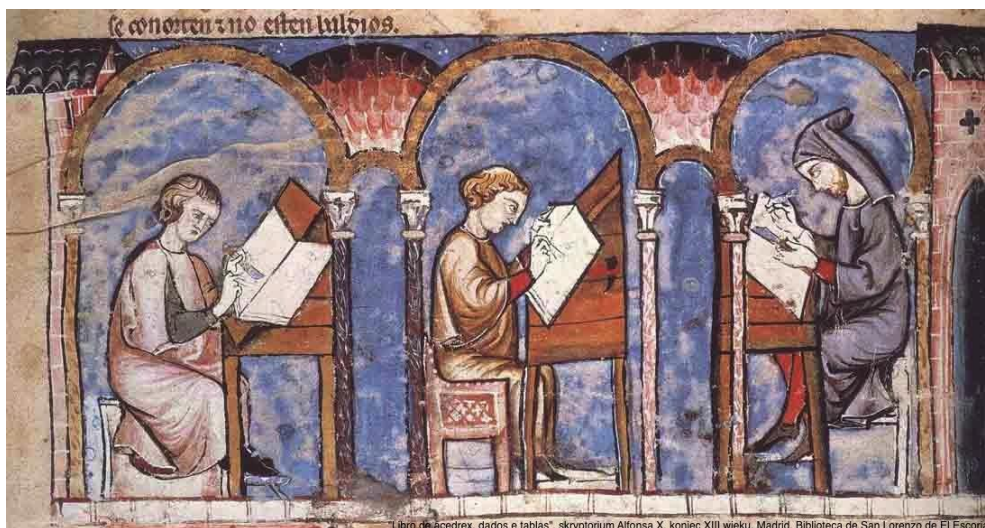
.....

.....

.....

Zadanie 4. (0–1)

Źródło 1. Ilustracja

M. Łanuszka, *Włochaty pergamin i inne problemy*, <https://poszukiwania.pl>

Źródło 2. Tekst źródłowy

Cóż za szczęśliwe zajęcie, jak szczytny to trud, ręką głosić kazania ludowi, palcami języki otwierać i wśród ciszy zbawienie śmiertelnikom rozdawać, a grzeszne pokuszenia szatańskie zwalczać piórem i atramentem.

Wiek V–XV w źródłach [...], oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1999, s. 118.

Rozstrzygnij, czy w tekście źródłowym zostało opisane takie samo zajęcie, jakie wykonują postacie przedstawione na ilustracji. W uzasadnieniu odpowiedzi odwołaj się do obu źródeł.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

Zadanie 5.

Fragment dokumentu

My, Jagiełło, z Bożej łaski Wielki Książę Litwy i Rusi pan i dziedzic przyrodzony, podajemy do wiadomości wszystkim [...]. [...] [N]iechaj Wysokość wasza przyjmie do tak wielce zbawionego związku tegoż pana Jagiełłę, Wielkiego Księcia, na syna, a najjaśniejszą księżnę Jadwigę, córę waszą najdroższą, królową Polski, niechaj poślubi na prawą swą małżonkę. [...] Skoro zaś to, co przyrzeczono, dojdzie do przewidzianego końca, natenczas pan Jagiełło, Wielki Książę, z wszystkimi braćmi swymi jeszcze nie chrzczonymi, krewniakami, szlachcicami i ziemianami, z wyższymi i najniższymi w swoich krajach zamieszkałymi, wiarę świętego rzymskiego Kościoła przyjąć zamierza, pragnie i życzy sobie. [...] Również tenże Wielki Książę Jagiełło przyrzeka i zobowiązuje się wszelkie ziemie zagrabione i straty Królestwa Polskiego, oderwane przez czyje bądź ręce i zajęte, odzyskać własnymi zachodami i kosztami. [...] Następnie wymieniany tu książę Jagiełło przyrzeka także kraje swoje Litwy i Rusi wieczyście wcielić do korony Królestwa Polskiego.

Wiek V–XV w źródłach [...], oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1999, s. 195–196.

Zadanie 5.1. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Unię, o której mowa w tekście, zawarto w

- A. 1374 roku.
- B. 1385 roku.
- C. 1505 roku.
- D. 1569 roku.

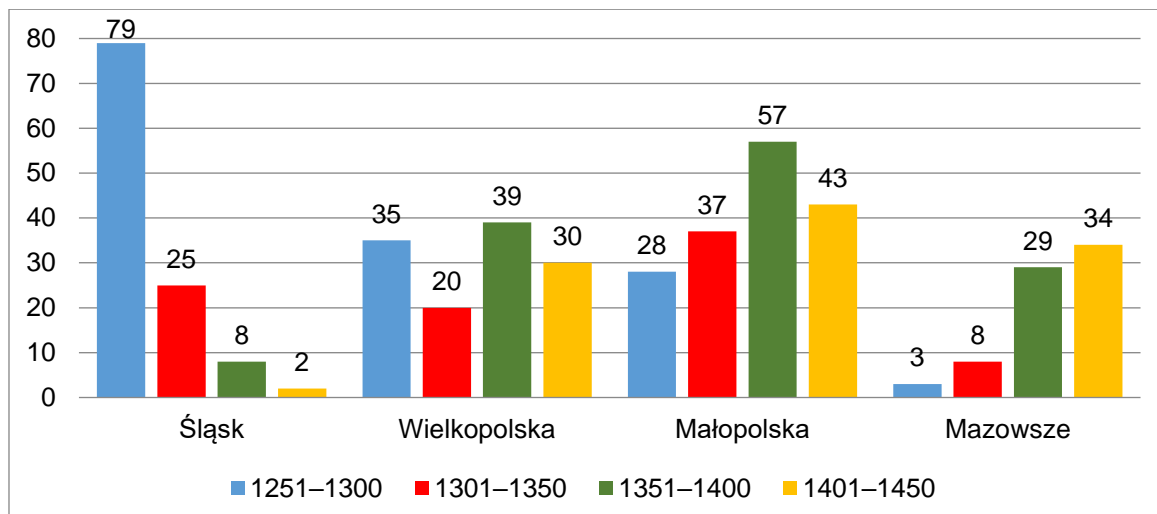
Zadanie 5.2. (0–1)

Wymień dwa zobowiązania księcia Jagiełły wynikające z zawartej umowy.

-
-

Zadanie 6. (0–1)

Wykres. Liczba lokacji miejskich na ziemiach polskich w latach 1251–1450

Na podstawie: Z. Górczak, *Najstarsze lokacje miejskie w Wielkopolsce (do 1314 r.)*, Poznań 2002, s.179.

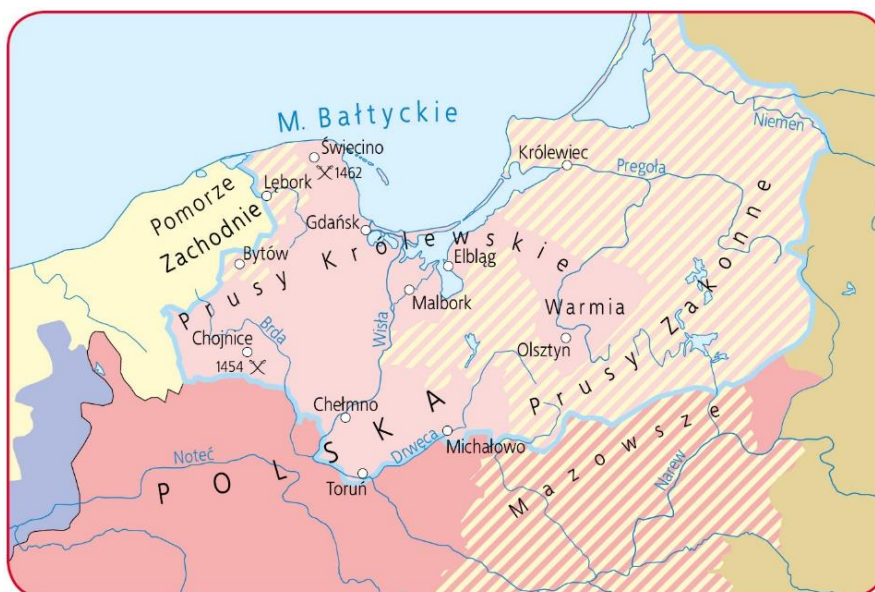
Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W II połowie XIV wieku najczęściej miast lokowano

- A. na Śląsku.
- B. w Wielkopolsce.
- C. w Małopolsce.
- D. na Mazowszu.

Zadanie 7. (0–1)

Źródło 1. Mapa. Wojna polsko-krzyżacka

- granice państwa zakonnego w 1454 r.
- Polska i jej lenna w 1454 r.
- nabytki Polski w 1466 r.
- lenna polskie uzyskane w 1466 r.
- ⊗ ważniejsze bitwy

<https://mapyonline.gwo.pl>

Źródło 2. Fragment tekstu popularnonaukowego

Sytuacja zaostrzyła się szczególnie [...] za rządów dwóch ostatnich wielkich mistrzów [...], którzy konsekwentnie odmawiali złożenia przysięgi wierności polskiemu monarsze. [...] W tej sytuacji [...] strona polska [...] sama zdecydowała się na wypowiedzenie wojny. Wojna polsko-krzyżacka [...] toczyła się ze zmiennym szczęściem [...]. [W tym samym czasie] umiarkowane kręgi polskiej dyplomacji zaczęły wysuwać propozycje złożenia przez wielkiego mistrza jego godności na ręce króla polskiego. Polski monarcha w zamian nadałby mu dotychczasowe władztwo w Prusach jako świeckie lenno. Ostatecznie [król] wraz z senatem oficjalnie zdecydował się na takie właśnie rozwiązanie. [...] Rezultatem [rokowań] był podpisany [...] w Krakowie traktat pokojowy, nie tylko kładący kres [...] wojnie [...], lecz także regulujący stosunki pomiędzy nowo powstałym świeckim księstwem w Prusach a Koroną Polską.

<https://muzhp.pl>

Rozstrzygnij, która wojna polsko-krzyżacka była chronologicznie pierwsza – opisana w tekście czy przedstawiona na mapie. W uzasadnieniu odpowiedzi odwołaj się do obu źródeł.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

Zadanie 8. (0–2)

Fragment uchwały sejmu konwokacyjnego

My, Rady Koronne, duchowne i świeckie, i rycerstwo wszystko, i stany insze jednej a nierozdzielnej Rzeczypospolitej [...] oznajmujemy wszystkim wobec komu należy na wieczną tej rzeczy pamięć, iż pod tym niebezpiecznym czasem, bez króla pana zwierzchniego mieszkając, staraliśmy się o to wszyscy pilnie na zjeździe warszawskim [...] sami między sobą pokój, sprawiedliwość, porządek i obronę Rzeczypospolitej zachować mogli. [...] A iż w Rzeczypospolitej naszej jest różność niemała w sprawie religii chrześcijańskiej, zabiegając temu, aby się z tej przyczyny między ludźmi bunt jaki szkodliwy nie wszczął, [...] obiecujemy [...] na wieczne [...] pokój między sobą zachować, a dla różnej wiary i odmiany w kościele krwie nie przelewać [...].

Wiek XVI–XVIII w źródłach [...], oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1997, s. 146.

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Sejm, który podjął cytowaną uchwałę, obradował podczas bezkrólewia w Rzeczypospolitej.	P	F
2.	Postanowienia uchwały gwarantowały wieczny pokój między różniącymi się w wierze.	P	F
3.	Cytowany dokument powstał w XV wieku.	P	F

Zadanie 9. (0–1)

Źródło 1. Mapa. Wojna Rzeczypospolitej z Turcją

	granice Rzeczypospolitej		trasa wyprawy Żółkiewskiego przeciw Turcji
	lenna Korony		ważniejsze bitwy
	lenna tureckie		

<https://mapyonline.gwo.pl>

Źródło 2. Fragment opracowania

Kamieniec padł, wojska Wielkiej Porty rozpoczęły marsz na Lwów, [...] bezprecedensowe upokorzenie wstrząsnęło społeczeństwem szlacheckim. Odmówiono sułtanowi płacenia trybutu, a sejm [...] uchwalił podatki niezbędne do wystawienia odpowiedniej armii. Na jej czele stanął Jan Sobieski, który niebawem [...] odniósł zwycięstwo pod Chocimiem; otworzyło mu ono drogę do tronu [...].

H. Samsonowicz, J. Tazbir, A. Wyczański, *Polska na przestrzeni wieków*, Warszawa 2006, s. 262.

Źródło 3. Fragment opracowania

Zachęcony zwycięstwem młody sułtan Osman II wyprawił się [...] na Polskę na czele ogromnej ponadstutysięcznej armii turecko-tatarskiej. W obliczu śmiertelnego zagrożenia Rzeczpospolita zdobyła się na duży wysiłek finansowy i wystawiła znaczną armię [...]. Armią [...] dowodził hetman wielki litewski Jan Karol Chodkiewicz. Pod Chocimiem nad Dniestrem doszło do długotrwałych (trwających ponad miesiąc) walk pozycyjnych.

L. Podhorodecki, *Historia nowożytna XVI–XVIII*, Warszawa 2000, s. 159.

Rozstrzygnij, w którym z zacytowanych źródeł – 2. czy 3. – opisano wojnę polsko-turecką przedstawioną na mapie. W uzasadnieniu odpowiedzi odwołaj się do obu źródeł.

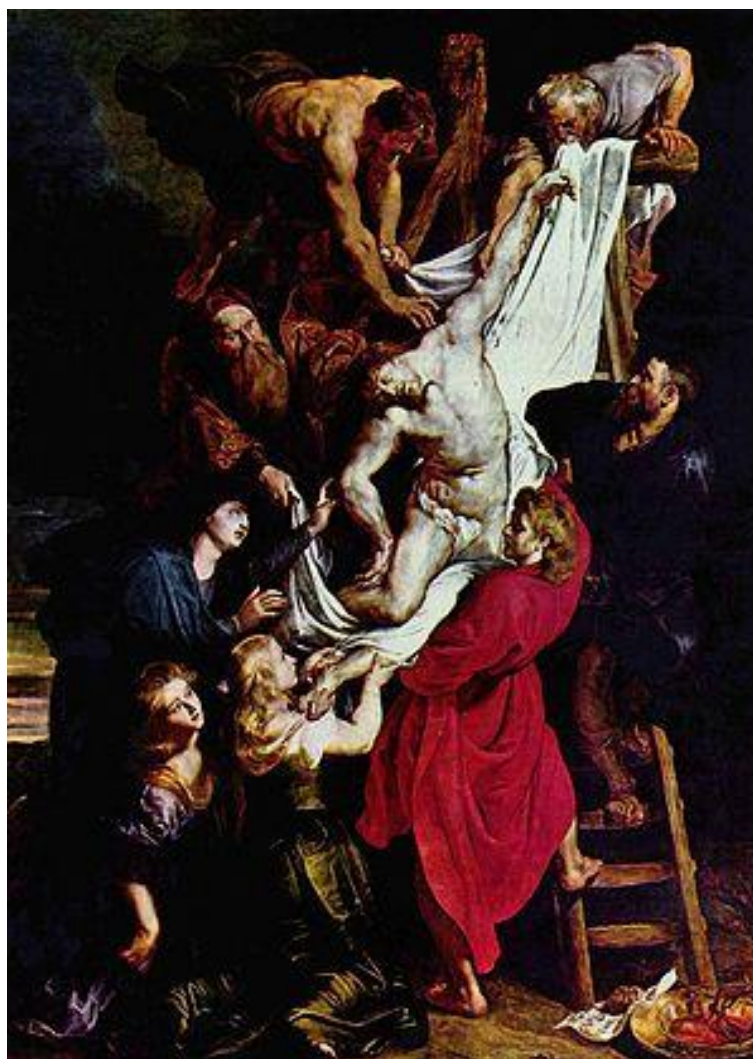
Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

.....

Zadanie 10. (0–1)

Reprodukcja obrazu

<https://upload.wikimedia.org>

Uzasadnij, że przedstawiony obraz reprezentuje styl barokowy. W odpowiedzi odwołaj się do jednej widocznej cechy tego stylu.

.....

.....

.....

Zadanie 11. (0–3)**Fragmenty nowożytnej konstytucji**

Artykuł I.

1. Całą ustanowioną niniejszym władzę ustawodawczą powierzy się Kongresowi [...], który będzie się składał z Senatu i Izby Reprezentantów. [...]

Artykuł II.

1. Władza wykonawcza powierzona zostanie Prezydentowi [...].

2. Prezydent będzie naczelnym wodzem armii i floty [...].

Za radą i zgodą Senatu [...] będzie on miał władzę zawierania traktatów, mianowania i wyznaczania za radą i zgodą Senatu ambasadorów innych ministrów publicznych i konsulów, sędziów Sądu Najwyższego i wszelkich innych urzędników [...].

Artykuł III.

1. Władza sądowa [...] zostanie powierzona Sądowi Najwyższemu oraz takim sądom niższym, które Kongres może z czasem utworzyć i ustanowić. [...]

*Powszechna historia państwa i prawa. Wybór tekstów źródłowych,
oprac. B. Lesiński, J. Wałachowicz, Poznań 1975, s. 134–155.*

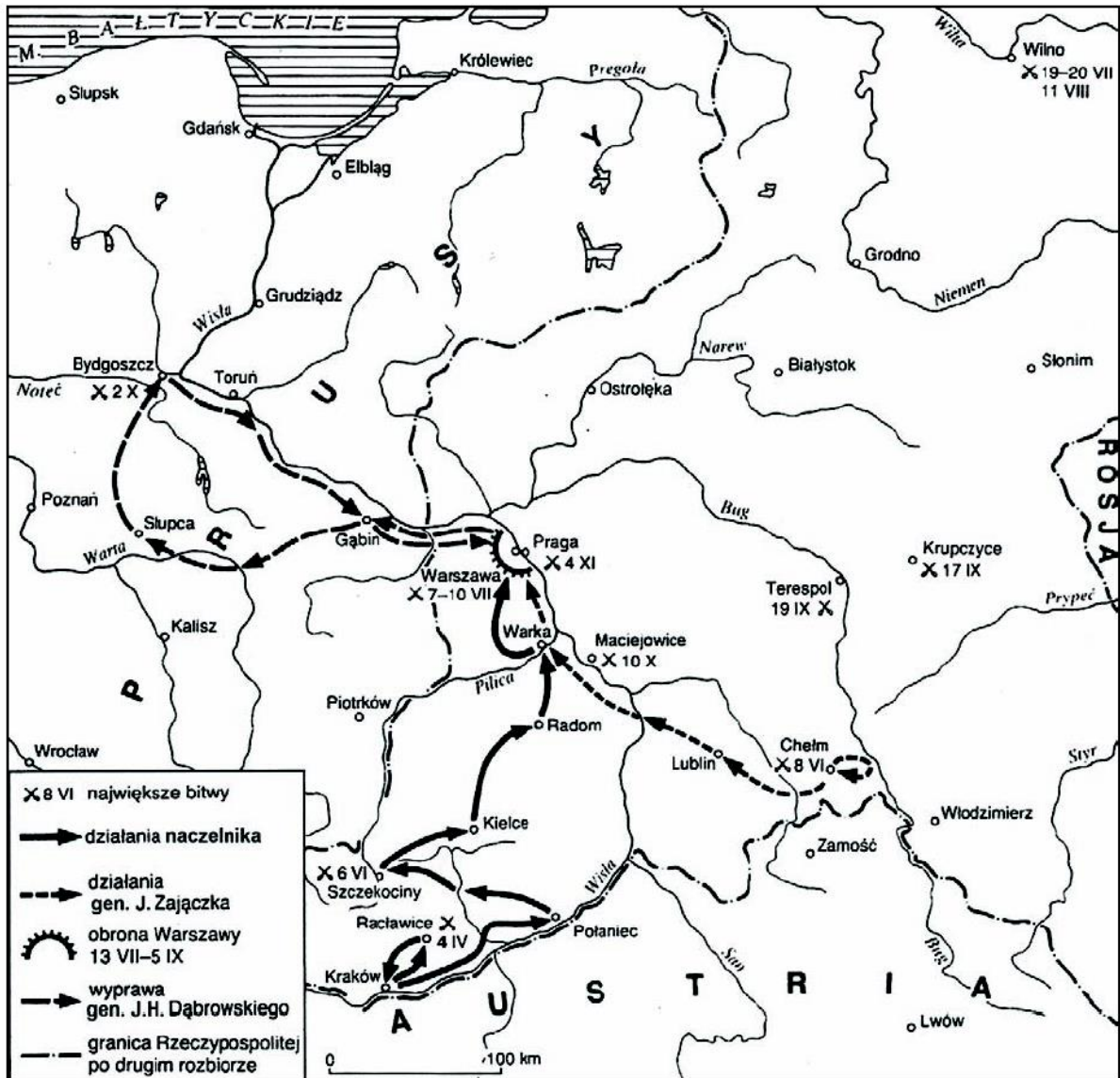
Uzupełnij poniższy tekst. Przyporządkuj do każdego zdania właściwe dokończenie A–C.

Zapisy pochodzą z konstytucji 1. _____. Twórcy tego dokumentu opierali się na ideałach głoszonych w okresie 2. _____. Zasada trójpodziału władzy, którą zastosowali twórcy cytowanej konstytucji, zakładała 3. _____.

1. **A.** Francji
B. Stanów Zjednoczonych
C. Rzeczypospolitej Obojga Narodów
2. **A.** odrodzenia
B. reformacji
C. oświecenia
3. **A.** przewagę władzy ustawodawczej nad wykonawczą
B. równorzędność poszczególnych rodzajów władzy
C. uzależnienie władzy sądowniczej od wykonawczej

Zadanie 12. (0–1)

Mapa

H. Samsonowicz, J. Tazbir, T. Łepkowski, T. Nałęcz, *Polska. Losy państwa i narodu do 1939 roku*, Warszawa 2001, s. 265.

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Mapa przedstawia działania zbrojne prowadzone w czasie

- A. powstania kościuszkowskiego w 1794 r.
- B. wojny polsko-austriackiej w 1809 r.
- C. wojny polsko-rosyjskiej w 1831 r.
- D. powstania styczniowego w 1863 r.

Zadanie 13. (0–2)**Fragment odezwy z II połowy XVIII wieku**

Wierny ojczyźnie mojej do ostatniego momentu, walczyłem za jej wolność pod nieśmiertelnym Kościuszką. Upadła ona przed przemocą i nie pozostaje nam, jak pocieszające wspomnienie, żeśmy krew przelewali za ziemię przodków naszych, żeśmy widzieli nasze chorągwie zwycięskie pod Dubienką, Raclawicami, Warszawą i Wilnem. Polacy, nadzieja powstaje! [...] Już oficerowie i żołnierze, towarzysze trudów naszych i męstwa są ze mną, już się bataliony formują. Przybywajcie, koledzy, rzućcie broń, którą wam nosić przymuszono, bijmy się za sprawę wspólną wszystkich narodów, za wolność pod walecznym Bonaparte, zwyciężcą Włoch!

S. Grodziski, *Polska w czasach przełomu (1764–1815)* [w:] *Wielka historia Polski*, t. 6, Kraków 2004, s. 233.

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Odezwa została wydana w okresie poprzedzającym III rozbiór Polski.	P	F
2.	Twórca odezwy wzywał Polaków do porzucenia służby w wojskach zaborców.	P	F
3.	W czasie wydania odezwy dowódcą sił francuskich na froncie włoskim był Napoleon Bonaparte.	P	F

Zadanie 14. (0–1)**Fragmenty artykułu prasowego**

Znamienna rzecz, że w samorządzie i administracji spolonizowano o wiele więcej, niż wynikałoby to z jakiegokolwiek litery prawa. W żadnym dokumencie nie było mowy, że namiestnik powinien być Polakiem. A jednak od początku namiestnikiem był nasz rodak. Utało się też, że miejscowa administracja wcale nie musi komunikować się [...] w języku niemieckim i nawet dyrekcji policji zdarzało się wysyłać raporty [...] sporządzone po polsku. Nie dwóch, nie trzech i nie piętnastu, ale blisko czterdziestu Polaków zrobiło wielkie kariery polityczne od ministra w górę. Warto dodać, że polscy posłowie do parlamentu [...] tworzyli właściwie jeden solidarny klub. Inny element rozwoju polskości to szkolnictwo: elementarne, średnie, wyższe. Świetnie rozwinęły się uniwersytety: Jagielloński i Lwowski.

Na podstawie: <https://dziennikpolski24.pl>

Uzasadnij, że cytowany fragment odnosi się do sytuacji w Galicji z początku XX wieku. W odpowiedzi odwołaj się do przytoczonego fragmentu artykułu.

.....

.....

.....

.....

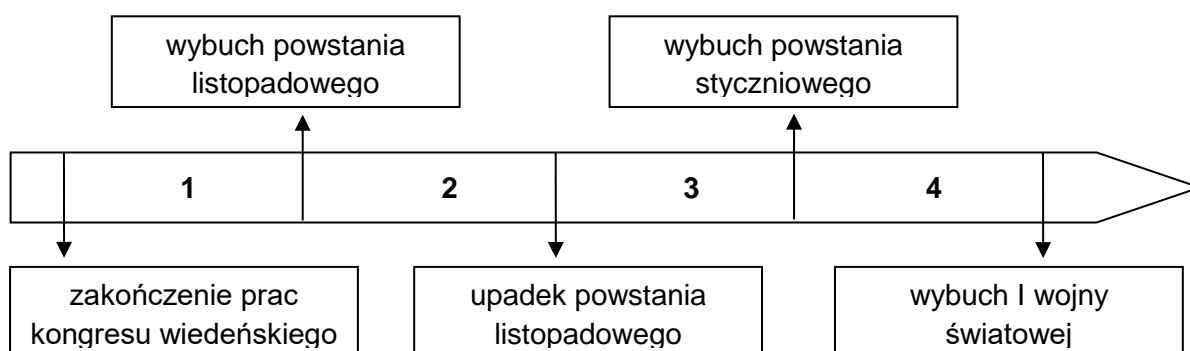
Zadanie 15.

Źródło 1. Fragment uchwały sejmu Królestwa Polskiego

Najświętsze, najuroczystsze umowy tyle tylko są nienaruszonymi, ile wiernie dotrzymanymi ze stron obydwóch. Długie cierpienia Nasze znane Światu całemu, przysięgą zareczone [...], a poğwałcone tylekroć swobody, nawzajem i Naród Polski od wierności dziś Panującemu uwalniają. [...] Naród zatem Polski na Sejm zebrany oświadcza, iż jest niepodległym Ludem i że ma prawo temu Koronę Polską oddać, którego godnym jej uzna; po którym z pewnością będzie mógł spodziewać, iż mu zaprzysiężonej wiary i zaprzysiężonych swobód święcie i bez uszczerbku dochowa.

<https://pl.wikisource.org>

Źródło 2. Taśma chronologiczna

Zadanie 15.1. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Uchwała została wydana w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

Zadanie 15.2. (0–1)

Podaj pełną nazwę *umowy*, do której nawiązano w podkreślonym fragmencie tekstu.

.....

Zadanie 16. (0–1)

Fragment sprawozdania nadzwyczajnej komisji śledczej

O czwartej godzinie nad ranem, kiedy większość żołnierzy spała w swoich okopach, posterunki ochronne zwróciły uwagę na szereg wybuchów [...]. Zaraz po wybuchu dał się słyszeć syk i nad okopami nieprzyjacielskimi zaczęły się ukazywać kłęby jasnego dymu, koloru żółto-zielonego.

Mdły, słodko-cierpki gaz tamował oddech w gardle, wywołując u ludzi duszenie się. W ustach zjawiał się cierpki metalowy smak, błony śluzowe dróg oddechowych uległy zapaleniu, wszystkie wewnętrzne organy, poczynając od dróg oddechowych, kończąc na organach trawienia, męcząco paliły.

T. Maresz, K. Juszczyk, *Historia w tekstach źródłowych*, t. 3, Rzeszów 1998, s. 10–11.

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Rodzaj broni, do której odnosi się sprawozdanie, po raz pierwszy zastosowano w

- A. pierwszych latach I wojny światowej.
- B. końcowej fazie I wojny światowej.
- C. pierwszych latach II wojny światowej.
- D. końcowej fazie II wojny światowej.

Zadanie 17.

Fragmenty *traktatu wersalskiego*

Artykuł 104.

Pomiędzy Rządem Polskim a Wolnym Miastem Gdańskim zawarta zostanie konwencja: w ułożeniu jej brzmienia zobowiązują się pośredniczyć Główne Mocarstwa sprzymierzone. [...] Konwencja ta:

1. włączy Wolne Miasto Gdańsk do obszaru objętego polską granicą celną i zapewni ustanowienie w porcie strefy wolnej;
2. zapewni Polsce bez żadnych zastrzeżeń swobodne używanie i korzystanie z dróg wodnych, doków, basenów, nabrzeży i innych budowli na terytorium Wolnego Miasta, koniecznych dla wwozu i wywozu z Polski;
3. zapewni Polsce nadzór i zarząd Wisły i całej sieci kolejowej w granicach Wolnego Miasta [...];
5. zapewni, iż żadne różnice nie będą czynione w Wolnym Mieście Gdańsku na niekorzyść obywateli polskich i innych osób polskiego pochodzenia lub mówiących po polsku;
6. zapewni prowadzenie spraw zagranicznych Wolnego Miasta Gdańska oraz ochronę jego obywateli za granicą przez Rząd Polski.

<https://prawo.sejm.gov.pl>

Zadanie 17.1. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Cytowany artykuł jest fragmentem traktatu, który został podpisany w roku

- A. 1914. B. 1917. C. 1919. D. 1923.

Zadanie 17.2. (0–1)

Wymień dwa postanowienia cytowanego traktatu, których realizacja mogła przyczynić się do rozwoju polskiej gospodarki.

-
-

Zadanie 18. (0–1)

Ilustracja

W. Sienkiewicz, *Ilustrowana encyklopedia dziejów Polski*, Warszawa 2011, s. 220.

Podaj stosowaną w historiografii nazwę wydarzenia, do którego odnosi się dodatek nadzwyczajny „Expressu Porannego”. Odpowiedź uzasadnij.

Nazwa:

Uzasadnienie:

Zadanie 19. (0–1)

Źródło 1. Tabela. Wskaźniki cen na artykuły i produkty nabywane i sprzedawane przez rolników polskich w latach wielkiego kryzysu ekonomicznego

Dla roku 1928 (czyli przed rozpoczęciem kryzysu) wskaźnik wynosi 100.	1928	1930	1932	1934
Ceny artykułów przemysłowych nabywanych przez rolników	100	99	81	71
Ceny płacone rolnikom za ziemiopłody (np. zboża)	100	49	48	34

Na podstawie: H. Zieliński, *Historia Polski 1914–1939*, Wrocław 1985, s. 207.

Źródło 2. Hasło encyklopedyczne

Nożyce cen – określenie rozpiętości pomiędzy cenami różnych grup towarów, stosowane najczęściej dla oznaczenia niekorzystnych dla rolnictwa relacji pomiędzy cenami sprzedaży płodów rolnych i cenami zakupu artykułów przemysłowych [...].

Na podstawie: *Popularna encyklopedia powszechna*, t. XIII, Kraków 1996, s. 54.

Rozstrzygnij, czy dane zawarte w tabeli dowodzą, że w Polsce w okresie wielkiego kryzysu ekonomicznego miało miejsce zjawisko nożyc cen. W uzasadnieniu odpowiedzi odwołaj się do obu źródeł.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

Zadanie 20. (0–2)

Rysunek

<https://www.planetepius.pl>

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych. Uzasadnij odpowiedź.

Rysunek ilustruje wydarzenia, które rozegrały się w roku

A. 1914.

B. 1918.

C. 1939.

D. 1945.

Uzasadnienie:

.....
.....

Zadanie 21. (0–1)

Wiersz Feliksa Konarskiego

Tej nocy zgładzono wolność [...]
Zdradzieckim strzałem w czaszkę
Pokwitowano Wrzesień. [...]
W podartym jenieckim płaszczu
Martwą do rowu zepchnięto
I zasypano ziemią
Krwia na wskroś przesiąkniętą. [...]
Zgładzono sprawiedliwość,
Prawdę i wolność zgładzono
Zdradziecko w smoleńskim lesie
Pod obcej nocy osłoną.[...]
I tylko pamięć została. [...]

F. Konarski, [...], „Tydzień” 1998, nr 19, s. 1.

Uzasadnij, że wiersz upamiętnia zbrodnię katyńską. W odpowiedzi odwołaj się do powyższego utworu literackiego.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 22. (0–1)

Ilustracje

1.

2.

<https://pl.wikipedia.org>

Uzupełnij poniższe zdania. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

Logo Organizacji Narodów Zjednoczonych przedstawia ilustracja **A/B**. Jego symbolika informuje o **C/D** zasięgu działania organizacji.

- A. 1. C. globalnym
B. 2. D. regionalnym

Zadanie 23. (0–4)

Ilustracje. Stan wojenny w Polsce

A.

B.

C.

D.

<https://polskieradio.pl>; <https://ipn.gov.pl>

Jakie następstwa stanu wojennego prezentuje każde z podanych źródeł A–D? Podaj cztery różne następstwa wprowadzenia stanu wojennego w Polsce.

Źródło A:

.....

.....

.....

Źródło B:

.....

.....

.....

Źródło C.:

.....

.....

.....

Źródło D.:

.....

.....

.....

Zadanie 24. (0–2)

Plakat

<https://radiopoznan.fm>

Uzasadnij za pomocą dwóch argumentów tezę, że przedstawiony plakat ilustruje zmiany, do których doszło w Polsce w następstwie obrad Okrągłego Stołu.

•

.....

•

.....

.....

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 3. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w przestrzeni.	I. Antyczne dziedzictwo cywilizacji europejskiej. Zdający: 1) sytuuje w czasie i przestrzeni cywilizacje starożytne; 2) charakteryzuje trwałe osiągnięcia cywilizacji grecko-rzymskiej.

Zasady oceniania

- 3 pkt – prawidłowo wypełnione wszystkie wiersze tabeli.
- 2 pkt – dwa prawidłowo wypełnione wiersze tabeli.
- 1 pkt – jeden prawidłowo wypełniony wiersz tabeli.
- 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

- A. rzymska, 1
- B. egipska, 3
- C. grecka, 2

Zadanie 2. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł.	II. Średniowieczne kręgi kulturowe. Zdający: 1) charakteryzuje łaciński, bizantyjski i arabski krąg kulturowy.

Zasady oceniania

- 3 pkt – odpowiedź zawierająca trzy prawidłowe wskazania.
- 2 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.
- 1 pkt – odpowiedź zawierająca jedno prawidłowe wskazanie.
- 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

- 1. C
- 2. A
- 3. B

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 2. Wyciąganie wniosków oraz formułowanie ocen i opinii. 4. Wskazywanie i wyjaśnianie związków przyczynowo-skutkowych. III. Narracja historyczna. 2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.	III. Polska Piastów. Zdający: 1) wyjaśnia uwarunkowania narodzin państwa polskiego i znaczenie jego chrystianizacji.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Pogańskie wierzenia ukształtowały się w czasach, w których członkowie plemienia uważali księcia za równego sobie. Tymczasem chrześcijański książę traktowany był w sposób wyjątkowy – był pomazańcem Bożym, któremu należało okazać posłuszeństwo.

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 2. Wyciąganie wniosków oraz formułowanie ocen i opinii. 5. Wyodrębnianie elementów procesu dziejowego. III. Narracja historyczna. 2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.	II. Średniowieczne kręgi kulturowe. Zdający: 3) wyjaśnia, na czym polegał uniwersalny charakter kultury średniowiecza.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: tak

Przykładowe uzasadnienie:

Na ilustracji zostali przedstawieni średniowieczni mnisi – skrybowie, którzy kopiowali księgi (tj. przepisywali je). W przytoczonym tekście zostało opisane ręczne tworzenie tekstów religijnych, o czym świadczy fragment „szczęśliwe zajęcie [...] ręką głosić kazania ludowi”.

Zadanie 5. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. II. Analiza i interpretacja historyczna. 3. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w przestrzeni. 4. Wskazywanie i wyjaśnianie związków przyczynowo-skutkowych. 5. Wyodrębnianie elementów procesu dziejowego [...].	IV. Królestwo Polskie u schyłku średniowiecza. Zdający: 1) przedstawia okoliczności zawarcia unii polsko-litewskiej w XIV w. i ocenia jej znaczenie.

5.1.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

5.2.

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

- Jagiełło wraz z poddanymi przyjmie chrzest w wierze rzymsko-katolickiej.
- Jagiełło odzyska utracone ziemie Królestwa Polskiego (poniesie koszty tych wypraw).
- Jagiełło przyłączy Litwę i Ruś do Królestwa Polskiego.

Zadanie 6. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł.	III. Polska Piastów. Zdający: 3) podaje przykłady zmian [...] gospodarczych na ziemiach polskich w okresie rozbicia dzielnicowego.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 7. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 3. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w przestrzeni. 4. Wskazywanie i wyjaśnianie związków przyczynowo-skutkowych. 5. Wyodrębnianie elementów procesu dziejowego. III. Narracja historyczna. 2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.	IV. Królestwo Polskie u schyłku średniowiecza. Zdający: 2) charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie w XV w.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: pierwsza była wojna przedstawiona na mapie.

Przykładowe uzasadnienie:

- Na mapie została przedstawiona wojna trzynastoletnia, zakończona za panowania Kazimierza Jagiellończyka podpisaniem pokoju w Toruniu w 1466 roku. Natomiast w tekście został opisany konflikt za panowania Zygmunta Starego, syna Kazimierza Jagiellończyka.
- Wspomniany w tekście traktat pokojowy w Krakowie został podpisany w 1525 roku. Na mocy jego postanowień Prusy Zakonne zostały przekształcone w świeckie Księstwo Pruskie, które miało zostać lennem Polski. Tymczasem na mapie przedstawiono wojnę trzynastoletnią, na skutek której lennem Polski zostały Prusy Zakonne.

Zadanie 8. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł.	VI. Rzeczpospolita Obojga Narodów. Zdający: 4) wyjaśnia specyfikę tolerancji religijnej w Rzeczypospolitej do początku XVII w.

5. Wyodrębnianie elementów procesu dziejowego.	
--	--

Zasady oceniania

- 2 pkt – odpowiedź zawierająca trzy prawidłowe wskazania.
1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.
0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. P
2. P
3. F

Zadanie 9. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 3. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w przestrzeni. 4. Wskazywanie i wyjaśnianie związków przyczynowo-skutkowych. III. Narracja historyczna. 2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.	VII. Rzeczpospolita a państwa sąsiednie w XVII i na początku XVIII w. Zdający: 1) przedstawia główne [...] następstwa wojen toczonych przez Rzeczpospolitą w XVII w.

Zasady oceniania

- 1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.
0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: źródło 3.

Przykładowe uzasadnienie:

- Oba teksty odnoszą się do bitwy pod Chocimiem – źródło 2. do bitwy stoczonej w II połowie XVII wieku (w 1673 r.), gdy wojskami polskimi dowodził Jan Sobieski, natomiast źródło 3. do bitwy stoczonej w I połowie XVII wieku (w 1621 r.), gdy dowódcą był Jan Karol Chodkiewicz. Jest ona oznaczona na mapie.
- Na mapie przedstawiono działania zbrojne toczące się na terenach Mołdawii: bitwę pod Cecorą i pod Chocimiem, gdzie dowodził Jan Karol Chodkiewicz, wspomniany w źródle 3. Tymczasem w źródle 2. przedstawiono działania wojenne, które toczyły się nie tylko na

terenie Mołdawii, lecz także w Rzeczypospolitej (wojska Wielkiej Porty rozpoczęły marsz na Lwów).

Zadanie 10. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 2. Wyciąganie wniosków oraz formułowanie ocen i opinii. III. Narracja historyczna. 2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.	V. Wyzwania czasów nowożytnych. Zdający: 3) charakteryzuje kulturę [...] baroku, odwołując się do wybranych przykładów.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

- W obrazie zastosowano zasadę światłocienia, charakterystyczną dla malarstwa barokowego. Malarz wyeksponował światłem kluczowe elementy obrazu.
- Osoby widoczne na obrazie zostały przedstawione w sposób dynamiczny, wyeksponowano ich emocje, co jest charakterystyczne dla sztuki barokowej.

Zadanie 11. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 3. Wskazywanie przejawów zmian i kontynuacji w różnych wymiarach dziejów. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł.	VIII. Upadek Rzeczypospolitej na tle oświeceniowych przełomów. Zdający: 1) identyfikuje główne idee oświecenia i charakteryzuje zmiany cywilizacyjne w Europie Zachodniej w XVIII w.; 2) wyjaśnia wpływ idei oświeceniowych na powstanie Stanów Zjednoczonych oraz wybuch rewolucji francuskiej.

Zasady oceniania

3 pkt – odpowiedź zawierająca trzy prawidłowe wskazania.

2 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.

1 pkt – odpowiedź zawierająca jedno prawidłowe wskazanie.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. B
2. C
3. B

Zadanie 12. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 3. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w przestrzeni.	VIII. Upadek Rzeczypospolitej na tle oświeceniowych przełomów. Zdający: 4) charakteryzuje przyczyny i opisuje zasięg terytorialny kolejnych rozbiorów Rzeczypospolitej.

Zasady oceniania

- 1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A

Zadanie 13. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 4. Wskazywanie i wyjaśnianie związków przyczynowo-skutkowych. 5. Wyodrębnianie elementów procesu dziejowego.	IX. Sprawa polska w I połowie XIX w. Zdający: 1) przedstawia politykę Napoleona wobec sprawy polskiej z uwzględnieniem Legionów Polskich we Włoszech.

Zasady oceniania

- 2 pkt – odpowiedź zawierająca trzy prawidłowe wskazania.
1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.
0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. F
2. P
3. P

Zadanie 14. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>I. Chronologia historyczna.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 2. Wyciąganie wniosków oraz formułowanie ocen i opinii. 4. Wskazywanie i wyjaśnianie związków przyczynowo-skutkowych. 5. Wyodrębnianie elementów procesu dziejowego. <p>III. Narracja historyczna.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii. 	<p>X. Ziemie polskie w czasach rozwoju cywilizacji przemysłowej.</p> <p>Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) charakteryzuje specyfikę tzw. autonomii galicyjskiej.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

- W tekście scharakteryzowano sytuację w Galicji, czyli zaborze austriackim. Świadczą o tym m.in. odwołania do uniwersytetów w Krakowie i Lwowie, funkcjonujących w głównych miastach Galicji.
- Opisane swobody, dotyczące spolszczenia administracji i szkolnictwa, zostały wprowadzone w latach 60. XIX w. w wyniku wprowadzonej autonomii galicyjskiej. Był to jedyny zabór, w którym Polacy mogli samodzielnie rozstrzygać/decydować o swoich sprawach wewnętrznych.

Zadanie 15. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. Chronologia historyczna.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 	<p>IX. Sprawa polska w I połowie XIX w.</p> <p>Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) charakteryzuje postanowienia kongresu wiedeńskiego w sprawie ziem polskich;

2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 4. Wskazywanie i wyjaśnianie związków przyczynowo-skutkowych. 5. Wyodrębnianie elementów procesu dziejowego.	4) wyjaśnia genezę i charakteryzuje następstwa powstania listopadowego.
--	---

15.1.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

15.2.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

konstytucja Królestwa Polskiego

Zadanie 16. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 2. Wyciąganie wniosków oraz formułowanie ocen i opinii.	XI. I wojna światowa. Zdający: 1) [...] opisuje charakter działań wojennych na różnych frontach.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A

Zadanie 17. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 4. Wskazywanie i wyjaśnianie związków przyczynowo-skutkowych.	XII. Ustanowienie i zagrożenia ładu wersalskiego w Europie. Zdający: 1) przedstawia zmiany terytorialne w Europie po I wojnie światowej; 2) charakteryzuje postanowienia traktatu wersalskiego.

17.1.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

17.2.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa postanowienia traktatu.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

- Terytorium Wolnego Miasta włączono do polskiego obszaru celnego.
- Polska miała prawo do bezpośredniego eksportu i importu towarów przez port morski w Gdańsku.
- Polska mogła swobodnie korzystać z dróg wodnych, doków, basenów, nadbrzeży na terenie Wolnego Miasta.
- Polacy mogli nadzorować i zarządzać szlakiem wiślanym i siecią kolejową w obrębie Wolnego Miasta Gdańska oraz mieli swobodny kontakt pocztowy, telefoniczny, telegraficzny z portem gdańskim.

Zadanie 18. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych.	XIII. Problemy i osiągnięcia II Rzeczypospolitej. Zdający: 2) porównuje ustrój II Rzeczypospolitej przed i po zamachu majowym.

<p>3. Wskazywanie przejawów zmian i kontynuacji w różnych wymiarach dziejów.</p> <p>4. Określanie tempa zmian w wybranych zjawiskach i procesach historycznych.</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.</p> <p>1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł.</p> <p>2. Wyciąganie wniosków oraz formułowanie ocen i opinii.</p> <p>III. Narracja historyczna.</p> <p>1. Łączenie informacji pochodzących z różnych źródeł w samodzielną wypowiedź.</p> <p>2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.</p>	
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Nazwa: przewrót majowy / majowy zamach stanu

Przykładowe uzasadnienie:

- Data 12 maja 1926 r. wydania dodatku nadzwyczajnego oraz tytuł wskazują na wojskowy zamach stanu przeprowadzony przez marszałka Józefa Piłsudskiego.
- Przed rozpoczęciem działań zbrojnych 12 maja na moście Poniatowskiego marszałek spotkał się z prezydentem Stanisławem Wojciechowskim, co zostało również opisane w prezentowanym wydaniu gazety.

Zadanie 19. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna.</p> <p>1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł.</p> <p>4. Wskazywanie i wyjaśnianie związków przyczynowo-skutkowych.</p> <p>III. Narracja historyczna.</p> <p>1. Łączenie informacji pochodzących z różnych źródeł w samodzielną wypowiedź.</p> <p>2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.</p>	<p>XIII. Problemy i osiągnięcia II Rzeczypospolitej.</p> <p>Zdający:</p> <p>4) ocenia znaczenie głównych osiągnięć gospodarczych niepodległej Polski, uwzględniając zniszczenia wojenne i kryzys ekonomiczny.</p>

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: tak, miało miejsce zjawisko *nożyc cen*.

Przykładowe uzasadnienie:

Zgodnie z definicją *nożyce cen* występują, gdy tempo spadku cen produktów sprzedawanych jest większe od tempa spadku cen środków produkcji. Z podanych w tabeli wskaźników wynika, że ceny sprzedaży produktów rolnych po 1928 r. były znacznie niższe [dwukrotnie niższe] od cen zakupu artykułów przemysłowych.

Zadanie 20. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. III. Narracja historyczna. 1. Łączenie informacji pochodzących z różnych źródeł w samodzielną wypowiedź.	XIV. Geneza i charakter II wojny światowej. Zdający: 1) charakteryzuje międzynarodowe położenie Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej; 3) sytuuje w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne).

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź poprawna wraz z uzasadnieniem.

1 pkt – odpowiedź poprawna bez uzasadnienia.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Przykładowe uzasadnienie:

Autor rysunku nawiązał do wydarzeń z września 1939 r., gdy Polska została zaatakowana z dwóch stron – 1 września 1939 r. przez Niemcy i 17 września 1939 r. przez ZSRS. Polskę symbolizuje żołnierz z orzełkiem na czapce, który jest atakowany nożem z przodu przez żołnierza niemieckiego (na mundurze swastyka), przedstawionego jako Adolf Hitler, z tyłu cios nożem zadaje żołnierz sowiecki (na mundurze gwiazda), przedstawiony jako Józef Stalin.

Zadanie 21. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Chronologia historyczna. 1. Sytuowanie faktów, zjawisk i procesów historycznych w czasie. 2. Porządkowanie wybranych faktów w obrębie zjawisk i procesów historycznych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 2. Wyciąganie wniosków oraz formułowanie ocen i opinii. III. Narracja historyczna. 1. Łączenie informacji pochodzących z różnych źródeł w samodzielną wypowiedź. 2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.	XV. Obywatele i władze Rzeczypospolitej Polskiej w czasie II wojny światowej. Zdający: 2) porównuje politykę okupantów wobec obywateli Rzeczypospolitej Polskiej i wymienia przykłady największych zbrodni niemieckich i sowieckich.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Z wiersza wynika, że ofiarami zbrodni byli jeńcy wojenni, uczestnicy kampanii wrześniowej. Tragiczne wydarzenia rozegrały się w lesie smoleńskim. Polscy żołnierze i oficerowie zginęli od strzału w tył głowy.

Zadanie 22. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł.	XVI. Europa i świat w dobie zimnowojennych podziałów. Zdający: 5) przedstawia cele i rolę Organizacji Narodów Zjednoczonych w powojennym świecie. XVIII. Narodziny III Rzeczypospolitej i jej miejsce w świecie. Zdający: 3) wyjaśnia znaczenie przystąpienia Polski do NATO i do Unii Europejskiej.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

AC

Zadanie 23. (0–4)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł. 2. Wyciąganie wniosków oraz formułowanie ocen i opinii. 5. Wyodrębnianie elementów procesu dziejowego. 6. Zachowanie krytycznej postawy wobec różnych interpretacji historii. III. Narracja historyczna. 1. Łączenie informacji pochodzących z różnych źródeł w samodzielną wypowiedź. 2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.	XVII. Polska pod dominacją ZSRS. Zdający: 7) opisuje następstwa wprowadzenia stanu wojennego w Polsce.

Zasady oceniania

- 4 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna – dotycząca czterech ilustracji.
 3 pkt – odpowiedź częściowo poprawna – dotycząca trzech ilustracji.
 2 pkt – odpowiedź częściowo poprawna – dotycząca dwóch ilustracji.
 1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna – dotycząca jednej ilustracji.
 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

- Ilustracja A. – Ograniczone zostały podstawowe prawa i wolności obywatelskie, m.in. wprowadzono godzinę milicyjną, zawieszono działalność organizacji społecznych i związków zawodowych (zdelegalizowano NSZZ „Solidarność”), zakazano organizowania manifestacji i demonstracji, dokonywano przeszukań osób i mieszkań, zakazano zmian miejsca pobytu.
- Ilustracja B. – Wyprowadzono wojsko na ulice, pojawiły się czołgi i inne pojazdy wojskowe; wszędzie były patrole złożone z żołnierzy.
- Ilustracja C. – Wprowadzono cenzurę korespondencji, kontrolowano też połączenia telefoniczne.
- Ilustracja D. – Szykanami i represjami objęto członków opozycji politycznej, internowano kilka tysięcy członków NSZZ „Solidarność”.

Zadanie 24. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. Analiza i interpretacja historyczna.</p> <p>1. Porównywanie i analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł.</p> <p>2. Wyciąganie wniosków oraz formułowanie ocen i opinii.</p> <p>5. Wyodrębnianie elementów procesu dziejowego.</p> <p>6. Zachowanie krytycznej postawy wobec różnych interpretacji historii.</p> <p>III. Narracja historyczna.</p> <p>1. Łączenie informacji pochodzących z różnych źródeł w samodzielną wypowiedź.</p> <p>2. Uzasadnianie formułowanych ocen i opinii.</p>	<p>XVII. Polska pod dominacją ZSRS.</p> <p>Zdający:</p> <p>6) charakteryzuje ruch społeczny „Solidarność” i rozpoznaje jego przywódców.</p> <p>XVIII. Narodziny III Rzeczypospolitej i jej miejsce w świecie.</p> <p>Zdający:</p> <p>1) charakteryzuje przemiany w Polsce w 1989 r. i ocenia ich wpływ na przemiany w Europie Środkowo-Wschodniej.</p>

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna.

1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna lub odpowiedź niepełna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

- W wyniku obrad Okrągłego Stołu doszło do ponownej legalizacji NSZZ „Solidarność” / doszło do powtórnej rejestracji „Solidarności”.
- Podczas obrad Okrągłego Stołu podjęto decyzję o utworzeniu Senatu PRL. Wybory do tej izby parlamentu miały być całkowicie wolne.